

NAPREDNJAK

NEJUNAČKOME VREMENU U PRKOS!

RUKOPISI SE NE VRACAJU. -
PISMA I POŠILJKE NEPLA-
-- ČENE NE PRIMAJU SE. --
OGLASI SE RACUNAJU 16 PA-
RA PO PETIT RETKU, A ZA
VIŠE PUTA PO POGODBI.
PRIOPĆENJA I ZAHVALE 20
--- PARA PO RETKU. ---

Pretpлата: za Šibenik (donošenjem kući) godišnje Kr. 5.— za Austr.-
Ugarsku Monarhiju godišnje kr. 6.50 — za inozemstvo godišnje kr.
8.50 — Pojedini broj u mjestu 8 para, vani 10 para.

IZLAZI SVAKOG PETKA.

Odgovorni urednik: A. - VJEKOSLAV TRINAJSTIĆ.
Izdavač, vlasnik i tisak „Pučka Tiskara“ D.r V. Pljadica i drugovi
u Šibeniku.

Na Balkanu mir?

Danas bi se imalo već znati, hoće li na Balkanu zavladati mir, ili će da se i dalje vodi krvavo kolo.

Današnjim danan ističe rok produženog za tri dana primirja, te bi i imalo već doći do pogodbe između balkanaca glede granica među njima.

Ovo zadnjih dana čovjek nije mogao da sebi stvori gotov pojam o pravoj situaciji ni o izgledu za konačno sklopljenje mira. Razlike su u zahtjevima velike, osobito kad se uzme na oko predlog grčkog delegata, koji traži za Grčku svu obalu egejsku do Lagosa a Bugarska neće nikako da ostane bez posjeda Kavale.

Između Rumunjske i Bugarske pogodba je regbi, lako uspjeta; tako isto, čini se, neće biti velikih poteškoća da se dodje do sporazuma između Srbije i Bugarske.

Svakako, ma koliko bilo teško, ne može se napustiti nada, da će se napokon pogoditi Bugarska i s Grčkom.

Nego, kako uvijek, jedna neprilika stvara drugu. I nije manja neprilika miru na Balkanu postupanju Turske i zauzeće po njoj Drinopolja. Ni na sve prijetnje evropskih država Turska neće da se vrati za granicu Enos-Midija. Ne samo, već odrešito javlja svima, da ona ni pod koju cijenu neće ustupiti Jedrena ni iz njih povući svojih vojska. Ona pače Jedrene utvrđuje za skrajni očajni otpor jače neg bijaše prije.

Što će da iz svega ovoga bude, niko ne zna. Tim manje može da zna, kad pogleda, kako se oko samog Balkana spleću i mrse interesi i surevnjivosti gotovo svih evropskih država.

Gledajući ovu igru na Balkanu, pada nam na pamet slika igrača po javnim lokalima i kibica okolo njih.

Dvojica počmu igrati šaha ili više

njih koju igru karata, pa se dogodi da više od samih igrača igraju kibici i oni partiju dovrše, dok igrači ostaju naprosto impotentni pri njihovoj bezobraznosti i nasrtljivosti.

Preko ledja balkanskih naroda i preko njihove sudbine lome se interesi tuđji, i oni meću u pogibelj ne samo mir na Balkanu nego i mir evropski.

Dosta je vidjeti pri sklapanju mira i pri udaranju granica među balkanskim državama to, kako se vlasti evropske podijeliše. Jedne mal te ne vade mač za brane interese bugarske, dok u stvari nije drugo neg želja da se previše ne ojača Srbija. Srbija je za neke strašilo, koje im neda mirno spavati.

Rusija koliko možda želi da protjera turke iz Trakije, još više želi da okupira Armeniju i preko male Azije dopre do sredozemnog mora.

Medju Italijom i Francuskom vodi očiti diplomatski rat zbog južne granice Albanije i egejskih otoka. Francuska traži da granice grčke pomakne što više na sjever, a Italija to neda, jer se boji da krfski kanal ne zatvori jadranskog mora i ne postane pogibeljan slobodi kretanja njene flote. Dakle janje vuku muti vodu. Još Francuska traži za Grčku egejske otoke, a Italija neda, jer da njoj zaposjednuti od nje otoci služe garancijom da se izvrše pogodbe o miru sa Turskom glede Tripolitanijske. Francuska ne vjeruje i boji se da ne bi Italija ostala za vazda na posjednutim otocima.

Kako se dakle vidi, u riješavanje sudbine Balkana vješto i lukavo upliću se tuđji konci, pomoću kojih će da ova il ona država izvuče što za sebe.

Još fali zadnja riječ Austro-ugarske monarhije. Nju je već pred koje vrijeme navijestio grof Tisza. Ta riječ

morala bi biti jaka, jer je napovijed njena bila jasna, odrešita i jaka.

Da vidimo dakle i to.

U to dolaze zadnje vijesti iz Bugarske i one slute na dobro.

Biće, regbi, mira, a i mi ga svojoj braći od srca želimo i radi njih i radi sebe.

Srpstvo može da bude ponosno i zadovoljno, a mi Hrvati isto tako.

Hrvati i Bugari.

Bugarska je pobijedjena, skršena. Nada Ferdinandova i ostalih protivnika Slavenstva izjalovila se: o hegemoniji bugarske države više se ne može ni govoriti, a Srbija je dandanas jača, nego je ikad dosada bila. Bugarski je narod pouzdavajući se u vladara tuđina ušao na sramotni i nepotrebn, a svemu Slavenstvu mrski i štetni rat. Srpskohrvatski narod nije se nikada oduševljao za borbu među Slavenima, ali videći, da o pripadnuću zapadne Mačedonije Bugarskoj ili Srbiji ovisi moć, potpuna neovisnost i dovoljna jakost Srbije (dakle Srbohrvatstva), te da je došao momenat u kojem se ima odlučiti o budućnosti svih Jugoslavena, oružjem u ruci ustao je na obranu svoje zemlje, svoje časti, svoje budućnosti.

Jasno je, da ovaj rat Bugari izazvaše o tom je već mnogo raspravljano i pisano. Radi toga smo mi baš najviše morali željeti, da Srbija pobijedi, jer poraz Srbije je poraz Srpstva, a poraz Srpstva je poraz Hrvatstva.

Rat je pri kraju. Bugari sada moraju, da pristanu na one zahtjeve, na koje su kao Slaveni, te kao srpski saveznici mogli i morali i bez rata pristati; stoga oni stoje danas pred nama kao počinitelji dvostrukog zločina: Radi svoje naduvenosti izazvaše rat, po kojemu bi se dalo zaključiti, da su bliže

Arnautima, nego Slavenima (što mi nećemo da zaključujemo). Osramotiše sebe, a ojačiše cijelo Slavenstvo. Da nijesu ništa drugo učinili nego samo skrivili smrt i rane 100.000 Slavena dovoljno bi bilo, da cijelo Slavenstvo njihovo djelo s prezirom spominje. Ovo je jedan zločin, a drugi po opsegu i značaju ni malo za ovim ne zaostaje: Turci zauzeše Jedrenu, Kirkilisu i Lüle-Burgas. Grci i Rumunji ojačaše se i raširiše svoje granice na račun Slavena. A slavenska Bugarska sve to pušta, samo da oslabi Slavenstvo, da upropasti Jugoslavenstvo, da uništi Srbiju, Evo, ovakova nam se prikazuje Bugarska iza ovoga rata.

A Srbija, držana do I. balkanskog rata prezirana, za vrijeme I. blk. rata nedovoljno cijenjena, diže se u ovom ratu kao slavna pobijediteljica. Svim je srestvima kušala, da se na mirni način sporovi među braćom riješe. Bugari prvi rat zametnuše, Srbi im junački odgovoriše. Srpska vojska, ponos svih Jugoslavena, skršila je, potpuno porazila bugarsku vojsku. Onu vojsku, za koju se govorilo, da je odbila najhrabriju i najratoborniju vojsku, skršila nekada najsilnije carstvo, a osvojila tvrdje, koje ne bi ni vojske velevlasti bile osvojile. Sad se vidi da je ovaj sud o bugarskoj vojsci bio pretjeran. Pravi vojnički stručnjaci i oni koji su imali prigode, da osjete, što je srpsko junaštvo, odma su upoznali i izrekli, da je baš Srbija skršila Tursku, te da je najbolje uređena i najhrabrija turska vojska bila baš ona, koju su Srbi u neprispodobivim pobjedama kod Kumanova, Prilipa i Bitolja porazili i raspršili. Ne tvrde istinu oni, koji kažu, da je Bugarska pobijedjena, jer da navalise pet na jednoga. Glavna bugarska vojska borila se jedino sa Srbima, dok se s Grčkom borile samo 2 divizije (a to je baš i uzrok onim pobjedama Grka), Turcima i Rumu-

PODLISTAK.

Jovan Cvijić.

Balkanski rat i Srbija.

Videći da Velike Sile ne mogu da izvrše 23 članak Berlinskog Ugovora, Savezne Balkanske Države su same spremale predlog o reformama kojima bi se moglo osigurati minimum čovječanskih prava za njihove sunarodnike i ovaj minimum reda koji je potreban za ekonomsko razvijanje. Predložile su formiranje oblasnih autonomija u Evropskoj Turskoj, sa izvjesnim jamstvima za sigurnost kršćanskog stanovništva. Jer reforme koje bi Turci izvršivali u Evropskoj Turskoj podpuna su bezmislica. Mi imamo ovo uvjerenje osnovano na vrlo bogatom iskustvu: Tur-ka je vijerska država, država korana, i u onim oblastima gdje žive izmješani Muslimani i hrišćani kao u Evropskoj Turskoj, ne može biti jednakosti i čovječanski prava za kršćane. Ustav ne pomaže.

Čim je osjetila tu težnju balkanski dr-

žava, Turska je objavila mobilizaciju. Između ove mobilizacije i mobilizacije balkanski država prošlo je pet dana, i Velike Sile nisu mogle usavjetovati Tursku da naredi demobilizaciju. Koliko je bila potrebna mobilizacija Saveznih Balkanskih Država, vidi se i po tome što su Turci pred objavu rata od strane balkanski Država prišli s vojskom kod Mrdara i Ritovca u Srbiju, a tako i u Bugarsku. Za to je vrijeme raslo narodno raspoloženje za rat u balkanskim državama, i došlo do kritične tačke. Nisu ga mogli dalje zaustavljati ni najumjereniji ni najmiloljubiviji balkanski državnici, kakvi su nesumljivo Pašić, Gešov i Venizoles. Da nisu pristali uz narodnu struju, bilo bi zlih posljedica za vladaoce i vlade balkanske.

Rat je daklen gotovo automatski počeo. Nije se mogao više zaustavljati.

Ne vrijedi stavljati prognoze o izhodu rata, još manje o transakcijama koje će poslije rata doći. Ali, ako bude izhod rata povoljan za Savezne Balkanske Države, one znaju da ih poslije rata, i ratom iscrpljene, čekaju njeke od Velikih Sila da nad njima izvrše presiju radi svojih interesa. Ovo na-

ročito vrijedi za Srbiju, koja ima spomenutih težak geografski položaj.

II.

Za koju su oblast u Tursku vezuju interesi Srbije? Kakvi su to interesi koje Srbija želi postići ovim ratom.

Prije nego što na ta pitanja odgovorimo, potrebno je ovo utvrditi. Gdjejed se spominju interesi Srbije, treba pod tim razumjeti i interese Crne Gore, jer ove dvije srpske države imaju iste zadatke i iste interese, i u tome je medju njiman postignut potpun sporazum.

Oblast u Turskoj za koju se vezuju interesi Srbije to je glavnome oblast koja se u slavenskom svijetu zove Stara Srbija, u koju spada Novopazarski Sandjak (ili zemljište od južne bosanske granice do Mitrovice), Kosovo Polje sa Prištinom, Metohija sa varošima Peč i Prizren; Na poslijetku njeke oblasti južno od Šarplanine. Južna granica Stare Srbije, ili upravo granica koja dijeli sferu srpskih i bugarskih intresa, određena je sporazamom između Srbije i Bugarske. Stara Srbija izlazi uzanim pojasom

na Jadransko More oko Skadra, Lješa i Drača.

Ja ću u četiri tačke iznijeti stanje obih oblasti njihovu vrijednost za Srbiju.

1. Po gori obilježenim oblastima Stare Srbije putovao sam radi naučnih studija posljednjih dvanaest godina, kao i po Makedoniji, Epiru i Tesaliji, i mogu s potpunom savjesnošću reći da je to zemlja najveće anarhije i nasilja, ne samo na Balkanskom Poluostrvu no možda jedinstvena u svijetu. Uvijeren sam da će ovo potvrditi oni engleski političari i putnici koji Staru Srbiju iz autopsije poznaju. Vlasti nema, ili je ne-moćna. Žive izmiješano dve vrste stanovništva razne vijere, i medju njima nisu regulirani nikakvi ljudski odnosi i nema nikakvih normi. Jedno su Muhamedanci, naročito Arbanasi, svi naoružani, a drugo Srbi, kojima je za-branjeno oružje nositi. U pojedinim krajevima podpuno vladaju načelnici, koji su okruženi četama oružanih ljudi, mahom arbanaskog porekla, a po svoj zemlji vri od razbojnika koji, kao i prvi, žive od otmice i kradje.

(Nastavit će se).

njima Bugari se u opće nijesu ni opirali. Mjesto da učine mir sa Srbima i da složno navale na neslavene, koji slavensko hoće da grabe, Bugari su pustili i Rumunje i Turke, da čine što hoće samo da Srbiju unište. Radi toga su srpske pobjede toliko slavne, a bugarski poraz sramotan, i baš s toga koliko žalimo, da je do ovoga rata došlo, toliko se veselimo kad čujemo o junaštvu, o ponosu, o čovjektivu, o snazi, o uredjenje srpske vojske, što je izvojevala pobjede kod Bregalnice, Štipa i Kočana. Bugari su se borili kao lavovi: junački i živinski. A Srbi su ih odbijali i pobjeđivali. U Srbima nijesu htjeli, da vide onoga Saveznika, koji im je bio desna ruka pri osvajanju Jedrene, (te koji je Šukri-pašu zarobio, a u Jedrene prvi ušao); u njima ne gledahu Slavene, dapače u Srbima ne htjedoše da gledaju niti ljude Djevojke su silovali, vode i hranu kolerom okuživali, a ljude iznakazili, ... A Srbi su na njihova zvjerstva čovjektivu odgovarali. Bugari srpske ranjenike iznakazuju, Srbi bugarske liječe. Bugarin je pun mržnje, Srbin pun ponosa. Bugarin se varkom služi, a Srbin mu junaštvom odgovara. I uza sve to Bugarin uvijek nazaduje, Srbin samo pobijeduje. Svijet mišljenje mijenja: bugarske zločine prezire, Bugare žali, a Srbima se divi.

Hrvati se nijesu nikada osobito oduševljavali za Bugare i ako su u njima vidjeli Slavene, i kao takovim željeli su im svaku sreću i napredak, premda im nije nikad moglo biti ugodno, što su ti Slayeni imenovali ne samo vladarom, nego i neograničenim gospodarom svih Bugara jednoga, koji nije ni Bugarin ni Slaven, nego Njemac. A što su Nijemci — Hrvati su odavna iskusili. Kad je stupila Bugarska u savez sa suplemenskom Srbijom mislili smo, da će Bugarska u savezu sa najslavenskijom državom, krenuti drugim putem i početi živjeti novim životom. A Bugarska se uzoholila, pa ostala uvijek ista: uvijek vjerna svomu gospodaru Njemcu. Žalosna je to istina za Bugare kao Slavene, a sramotni su zločini, koje Bugari u naduyenosti počiniše i za Bugare kao ljude. Hoće li se Bugari i Bugarska promijeniti neizvjesno je, ali teško, dok su u Bugarskoj narodni vladari Ferdinand i, a narodni vodje Danevi, Vazovi i slični. Ipak bi se moglo dogoditi, da bugarski narod upozna pogriješku, koju je počinio, te da otrešavši od upliya tudjinskoga stupi opet u savez sa Srbijom. U tom slučaju, i ako nam nije lako zaboraviti hiljade naših mrtvih, te teške rane i zločine, ipak bi se nekako utješili; te bi lakše ljute boli preboljeli. Dok je pak da Bugarska onakova kakova je dan danas, ne možemo, nego da se velimo, da je od junačke srpske vojske skršena, jer mi danas u Bugarima gledamo samo dušmane, slične Nijemcima i Magjarima koji imaju u krvi više tatarskoga nego li slavenskoga, kako je to zastupnik Dr. Tresić iznio u svom pismu na Dr. Daneva (u „R. N. Listu“).

Uvide li ipak jednom Bugari svoje pogreške — za njih će to biti gpa-sonosno i pametno, za Jugoslavene korisno, a za sve Slavene časno.

Svrhom srpnja 1913. jn.

Zaplijenjeno

Zaplijenjeno

Hram i skrivnica manastira Dečana.

(Iz knjige — Jaša Tomića: „Rat na Kosovu i Staroj Srbiji“.)¹⁾

U preprati hrama manastira Visokih Dečana kada se udje na vrata, pa s lijeve strane, ima velika slika Nemanjića. Dvojici svetaca su izbodene oči. Te su oči izbodene nožem ili bajonetom. Kada i kojom se prilikom to dogodilo, ne zna se danas pouzdano.

A u preprati, nad vratima, ima u zidu veliki otvor. Kada su Turci spalili mošti Sv. Save, pa prijetili da će spaliti i mošti Stevana Dečanskoga, onda su kaludjeri izvadili tijelo Dečanskog iz sarkofaga i uzidali ga u duvar više vrata.

Poslije dugog vremena, kada su se malo popravile prilike, kaludjeri su otvorili zid i metli tijelo umrloga kralja na staro mjesto. Onaj otvor u zidu nisu više zazidali.

Bila su vrlo crna vremena po manastir Visoke Dečane, kad i po narod srpski. Desetina godina bilo je zabranjeno služiti službu, a Arnauti su u hramu zimi zatvarali koze. Ali je manastir zajedno sa hramom ostao živ i za čudo očuvan i spolja i iznutra.

Kada sam razgledao divote toga hrama, pred moje oči izadje nabujala umjetnost onoga doba, koja se oslobodila strogih forma, što ih je naša crkva propisivala za hramove. Ta je umjetnost bila tako velika, da je tražilo slobodu, odrešene ruke i unjela čak i vojarstvo u crkvu, i to u najvećoj mjeri. Inače odkuda toliki lavovi, tice, krilati a bradati ljudi u pravoslavnom hramu? Visoki Dečani nisu trebali da budu samo hram bogu, nego i hram umjetnosti. A bajaranstvo bilo je u doba kralja Dečanskog i cara Dušana tako veliko, da ga nisu mogli odgurnuti, nego se proguralo, da se i ono ovjekovječi u velikoj zadužbini kralja Dečanskog i cara Dušana.

Kada su kaludjeri otvorili sarkofag kralja Dečanskog i tražili da cjelivam njegovu suhu pocrnjenu ruku, ja sam isprva pomislio da to ne učinim iz zdravstvenog razloga, ali sam u onaj mah bio toliko raznježen i zanet, da sam pomislio: kad nisam umr'o od drugog, neću valjda ni od tog: I cjelivao sam.

Odvedoše nas u tajno odjeljenje hrama, u skrivnicu. Kraj oltara ima dve tri police, gdje stoje crkvena knjige. To su tajna, potpuno nevidima vrata, koja vode u skrivnici. Skrivnica je velika, koliko osreduja sobica. Ali je prosto načičkana starinama. I kad sam silazio dolje, meni je izgledalo, da je to skrivnica za me bio jedan od najzanimljivijih skrovišta, muzeja srpskih starina, što ih gledah u svome vijeku.

Tamo je očuvan za časnu trpezu srebru pozlačen krst Stevana Dečanskog. Tamo je krst, što ga je poklonio car Lazar. Izrada tih krstova je jedinstvena. Krstovi su veoma bogati, ukrašenim dragim kamenjem. Zatim dolaze krstovi novijeg doba. Ta onda razne skupocjene arhijerejske krune, Ornati iz sta-

¹⁾ Štamparija Svetozara Miletića u Novom Sadu. (Cijena 2 kr.). Ovaj nam izvadak iz knjige odličnog srpskog pisca J. Tomića, šalje naš dopisnik Srbin, pravoslavne vjere.

rog vremena, stotinama starih crkvenih knjiga i rukopisa na pergamentu.

No ima tamo i starih ključeva, pečata, panagira, stara kadionica, ima čak ženskih ukrasa iz 14. vijeka pojaseva ženskih i muških iskičenih dragim kamenjem.

Kada sam vidjeo, da su oni stari kaludjeri sačuvali ne samo one starine, što se odnose na crkvu, nego su imali smisla i prikupljali u opšte starine srpske, rekoh: Slava onim kaludjerima, koji su sve ovo sačuvali, čak pod najgorim prilikama! *Ta onde nigde ne fali ni jedan kamen.* Sa bolom u duši sjetih se nekih naših manastira. Nisu bili u stanju da sačuvaju ni naše privilegije. Sa starim poveljama pokrivali su čabrove masti. Popnite se samo na kor saborne crkve u Karlovcima. Gdje su one dragocjenosti sa starih episkopskih kruna? Gdje su onolike naše starine od samo pre 200. godina?

Ali šta je ovo? Izneše mi u jednoj povećoj mahrami grumene srebra i zlata. Jedan nesavjestan arhimandrit toga manastira drznuo se, da pokrade nekoje svetinje iz skrivnice i dade ih jednom kujungiji da ih pretopi. No ušli su mu u trag drugi kalugjeri i progoniše ga. — Kad je to bilo i ko je taj bio? pitam. Rekoše mi: — To je bilo 1896. godine, a arhimandrit se zvao Joanihije, rodom je bio iz vaših krajeva, iz Austrougarske. Ah! Sada se više ne čudin! To nisu oni stari dečanski kalugjeri, koji su ginuli da očuvaju što bolje manastir bogu i narodu svome. U nas je onda druga škola. Onde kod nas ogromna većina kaludjera misli, da je bog postao zbog njih i da je srpski narod stvorio zbog njih i da je taj narod stvorio manastire zbog njih i da je sve manastirsko njihovo, samo da bi im dobro bilo na zemlji. I onda naravno ne trpe čak ni narodnu kontrolu. I kao što su mnogi nesretnici u njihovim redovima mogli da proharče narodne svetinje, misle da mogu da harče i prava svoga naroda, i da šalju ta narodna prava političkim kujungijama u Peštu, koji će iz toga da pretupe za njih srebra i zlata...

Nikad mi možda nije toliko udarila krv u lice, kao onda. On je bio iz naših krajeva! A naši krajevi tako su malo voljni da brane svoja prava i svoje svetinje. Boje se, da se ne zamjere Joanijama i njihovom kujungiji.

Dopisi.

Iz Čavoglava.

Zenica Isusova kune sa oltara.

Čitatelji „Naprednjaka“ sjećat će te se dopisa iz Čavoglava u broju 23.e i 25.0m u kojim se pisalo o fra Ćirilu Kržanića i o njegovom življenju i ponašanju u ovoj župi.

Danas dne 3/8 1913. u Crkvi Sv. Pije Kljake, kune fra Ćirilo dopisnika iz Čavogjer da ga je isti prikazao javnosti onakovoga o čemu on ni iz daleka klice nema — Kako se kune čujte braćo slugu Božjega. Govori on: Čujte!!! čujte!!!! ma čujte!!!! Braćo što nijeste čuli! Jedan bezdušnik iz Čavoglava, smrad, piše u novinam, o meni (sve fra Ćiro razlaže sasvim drugačije nego stoji u dopisu.) pak nastavi kletvu kako slijedi: E dao Bog da mu se ruke do ramena posušile! Kad je ono pisao očimu strkle skojim je gleda, noge polomio, luda ga po selu vodili, svako mu se zlo dogodilo!!!!... ovako kune zenica Spasitelja roda ljudskoga. Na ovake riječi cijeli narod pocrni u crkvi čudeći se što to govori nasljednik Kristov. Neka fra Ćiro kune i poklinje ali dopisnik stalno vjeruje da Bog nije kao fra Ćiro te misli da ga Bog u tim poslim malo i sluša, jer smo osvjedočeni s tim kad je ovog ljeta pitao fra Ćiro kišu pa nikad dok nedodje vrime, zato mislim da neće niti dopisniku od tih kletva biti ništa. Ja na gornju kletvu velim fra Ćirilu da ga Bog poživi, da tako uzmogne opet konja pasti po grobištu pa i prasca pustiti neka nam opet rovari grobište. Bog ga poživio te opet s le-

mozinom podupirao gradačku blagajnu i opet pao na Šimundžinoj gromili. Bog ga poživio i opet ga svetim zvale žene zvonara i crikovinarara, a što se tiče žene Jose Gabele to nije dopisnik, oče, iz prsta izsisao nego mu je to saopćio njezin muž i naredio mu da na njegovu odgovornost stavi u javnost. Dopisnik ima svjedoke pred kojim je Joso Gabela kazivao ono o svojoj ženi, što je on fra Ćiri odkresao u poslanom mu pismu. Moj oče, ti si imao tužiti dopisnika da bude kažnjen ili da nastupi dokaz istine, a ne onako kleti, zato te sada dopisnik pozivlje i ostali suseljani da očituješ na koga je kletva upravljena, jer te dopisnik svojedobno kani pozvati pre sud da tu odgovaraš. Kod nas ima staraca od 80 godina te nijesu takvih blagosova čuli još sa sv. Oltara! I za ovo pisanje kuni dopisnika i kaži sa sv. oltara, da nisi govorio! Opet reci narodu sa oltara da je dopisniku za uvijek duša propala i da se neće spasiti dok ne opozove klevete nabačene i dok na oltaru nebude pitao proštenje.

A ja fratre! Tebi nije kriv dopisnik nego ti si sam kriv, što se pačaš u naše posle. Ali čuj, fra Ćirilo, što u nas babe govore: „Neki fratri popovi da su djavlu gotovi, što nas oni paklom plaše, da ugrabe dobro naše!“ Čavoglavski berekin.

Dubrovnik na 4. VIII.

U nedjelju bio je izlet „Hrv. Sokola“ iz Frcegnovoga u Cavtat. Frcegnovljane predvodila je njihova muzika, a Cavtačani dočekaše ih pucanjem mužara i sviranjem cavtatske srpskohrvatske muzike. Javnu vježbu omela je kiša, koja je sve iza podne padala.

Ovoga mjeseca priređuje dubrovački „H. Soko“ izlet u Janjinu.

Danas je zabava srpskohrvatske muzike. Izaći će i prigodni šaljivi list „Kundurica“. Prošle sedmice četa mladosti pjevala neke bosanske ljubavne pjesme. Naši revni detek-tivi učiniše prijavu, da su pjevali srpske pjesme. Poglavar se raspitao, istražio stvar i osudio — detektive. Svijem (osim dvojice) dignuta je noćna služba i tako odbijeno od mjesečne plaće po 30 kruna.

Politički pregled.

U Bukareštu su postavljeni Bugarima kao skrajnji predlog slijedeći mirovni uvjeti:

Granica ide koritom između Bregalnice i Strume južno, tako da Štip, Kočane i Radovište ostaju srpski, Strumica pripada Bugarskoj. Granica se proteže dalje kod Doirana na istok prema rijeci Mesta. Ksantl će pripasti Bugarskoj, a Kavala Grčkoj.

Na sjednici izjaviše bugarski delegati, da primaju taj predlog budući da njihovo stanovište nije od nikoga poduprto, ali mole da bude prihvaćena klausula revizije.

Iz Beča javljaju da je postignut sporazum među svim balkanskim državama. Bugari će potpisati ugovor i zadovoljit će se protestom.

Petrogradsko „Novoje Vremja“ saznaje, da su se Srbija, Grčka i Crnagora potpuno sporazumjele u stvari podijele osvojenih krajeva, a na tu će podijelu svakako morati pristati i Bugarska. Prema toj podijelbi, nova srpsko-bugarska granica polaziće sa stare bugarske granice južnoistočno od Osogove planine, zatim će ići rijekom Bregalnicom do ušća rečice Osojnice, a dalje uz tu Osojnicu izlaziće na vrh Garvan (1210 metara), pa dalje Maleš planinom dok ne stigne na rijeku Strumicu, gdje će biti tromegja izmegju Srbije, Grčke i Bugarske. Sa Strumice polazi srpsko-grčka granica u južnozapadnom pravcu pokraj Dojranskog jezera i prema Gjevgeliji izlazi na Vardar, a prešavši Vardar ide Meglenskom planinom zatim siječe Prespansko jezero i stiže na južni vrh Ohridskog jezera. Srbija dakle dobija gradove Egri Palanku, Kratovo, Kočane, Štip, Radovište, Strmicu, a dalje na zapad Bitolj i Ohrid. Bugarsko grčka granica polazeći od tromegje na rijeci Strumici

ide Belasicom planinom do rijeke Strume, a prešavši Strumu savija preko planine Brundi Balkana, te preko Zmijnice planine izlazi na rijeku Angistu, pa tokom njezinim ide do Tabinskog jezera, a iza Orfanija izlazi na Jegejsko more. Grčkoj prema tome pripadaju gradovi Serez, Demir-Hisar, Solun, Dojran, pa dalje Vodena i Lerin. Drama i Kavala ostaju Bugarskoj. Srbija će imati prava da upotrebljava Solun kao slobodnu luku, a dobija i sopstvenu luku na Jegejskom moru. Prema toj podijeli, Srbija će, koja je prije rata imala 48 hiljada, dobiti 54 hiljade kvadratnih kilometara, te će imati svega 92 hiljade kv. kilometara. Crnagora, koja dobiva Peč i Gjakovicu i jedan dio Novopazarskog Sandžaka, dobiće 9 hiljada kv. kil. a toliko je imala i prije rata, te će dakle sada imati svega 18 hiljada kv. kilometara. Srbija i Crnagora zajedno imaće 110 hiljada kv. kilometara. Grčka je prije rata imala 63 hiljade kv. kilometara, sada dobiva zajedno sa Kritom oko 47 hiljada kv. kil., imaće dakle svega 110 hiljada kv. kil. Bugarska je prije rata imala 96 hiljada kv. kil. Od svega ovog starog zemljišta mora da dade Rumuniji 6 hiljada, ostaje joj 90 hiljada kv. kil. Od osvojena pak zemljišta dobiva oko 40 hiljada kv. kil., tako da će imati svega 130 hiljada kv. kil. Rumunija je imala 134 hiljade kv. kil., a sada će imati 140 hiljada kvadratnih kilometara.

Bilješke.

U spomen Vjekoslave Mikalević (Luigia Micalevi). — Na 29 lipnja, prigodom prve objećnice smrti naše sugradjanke Vjekoslave Mikalević, ugledna gospodja Gilda Hatze, supruga maestra Joze Hatze, koji je pokojnici bio učiteljem pjevanja, sjetila se toga tužnog dana, davši u Splitu čitati nekoliko misa, a na jednoj od tih bile su nazočne sve saučnice i prijateljice pokojnice. — Na 1 kolovoza poslale su u Šibenik jedan metalni vijenac sa ovim natpisom koji okružuje njenu fotografiju. „Pojavi besmrtnog genija — umjetnosti na — zemlji, — neumrlom blaženom duhu — na — nebu, — Vjekoslavi Mikalević, — preminulog u Splitu od 24. godine, dne 28 lipnja 1912. . . .“

Prijateljice u Splitu za prve objećnice njezine smrti 29. lipnja 1913. Bio je položen na grob.

Ovo sjećanje lijepi je dokaz ljubavi i simpatija, koje je pokojnica znala za svog kratkog boravka u Splitu steći, a mi smo uvjereni, da će poštovaoci umjetnosti još dugo vremena znati žaliti nad kletom sudbinom koja nam je ugasila ovu zvijezdu, netom je počela sjati na našem i onako tužnom nebu.

J. Kapiću, uredniku „Pučkoga Lista“, nacionalistička omladina poslala je ovo pismo: Čestiti gospodine, — nacionalistički omladinac, oduševljen prekrasnom Vašom „Skadarskom djevojkom“ u ime svoje i mnogih progonjenih i neprogonjenih drugova istomišljenika izražuje Vam svoje najdublje priznanje i udivljenje.

Nacionalistička omladina, koja je uvijek s poštovanjem pratila ovakav dični rad osamljenih (na žalost!) starijih pojedinaca, moli Vas, da ostavši uvijek vjerni trima zadnjim stihovima ove divne pjesme, uređujete a tom duhu samo Vaš cijenjeni list. Ona zna, da se pjesma, naročito ovakova, uvijek duboko dojmljivo narodne duše više nego stotinu članaka, makar kako pisanih. I tim Vam je više zahvalna, što vidi, da ste Vi udarili pravim putem, jedinim i spasonosnim, dajući narodu pjesmom ono, što mu riječju ne možete dati.

Omladina bi željela, da Vi štampate sve Vaše ovake nacionalističke pjesme, spjevane u posljednje vrijeme, među njima i poznatu „Jukićevu majku“ — a to uz što nižu cijenu, da mogu što više prodrijeti u puk.

Štovani gospodine, budite uvjereni, da će se Vaš rad kudikamo više spominjati, nego ikakvih drugih frazerskih demagoga i da

će simpatije svih nacionalista biti uvijek uz Vas. Širite svugdje kult narodne snage i energije, kult narodnih heroja i svetinja, kult Petra Zrinjskoga i kosovskih junaka!

Zaplijenjeno

Primitte izraz štovanja i srdačno nacionalističko pozdravlje“.

Spljet 5./VIII. 1913.

Dubrovnik za Družbu sv. Ćirila i Metoda za Istru. Ovih dana upravilo je društvo Ravnateljstvo na odbor družbine podružnice u Dubrovniku pismo ovog sadržaja:

„Slavnomu odboru Podružnice Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru — Dubrovnik. Potpisano Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru potvrđuje ovim primitak K 3125,87, što ih je taj slavni odbor izvolio dostaviti našoj Družbi kao čisti prihod ovogodišnjeg narodnog blagdana.

Čast nam je i dužnost podjedno pripočeti Vam, da nas je taj prekrasni dar vanredno obradovao: mi ga primismo kao novi dokaz velike bratske ljubavi Vašega divnoga i Slavnoga grada, komu već do sada naša Družba duguje mnogo. Takova nas ljubav sokoli, ona nam podaje nove snage, nove pobude i nove nade u sretan uspjeh naše borbe.

Od srca hvalimo gradjanstvu Dubrovnika kao i svim onima, koji su doprinijeli, da je taj rodoljubni grad već u ovo po godine predao našoj Družbi dar od preko K 5000.

Posebnu hvalu izričemo Slavnomu odboru i našoj dičnoj podružnici koja neka bude svim svojim družnicama u Dalmaciji i Istri.

Živio Dubrovnik! — Opatija, dne 30 srpnja 1913. — Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru.

Odakle potiču Rumunji. — Kraj mješavina rasa, kakovu predstavlja Balkanski poluotok, vrlo je teško ustanoviti porijeklo pojedinih naroda. Ali najzaplijeniji su odnošaji kod Rumunja, koje se dugo vremena držalo da su potomci Dačana i smatralo ih se Romanima. Međutim je Bukareški enolog Emil Fischer dokazao, da Rumunji ne potiču od romanizovanih tračana, već da su više Trako-Romani. Ovi romanizirani Tračani primili su onda toliko slavenskog jezika i krvi, da su postali na po Slaveni. Ovi plemenski odnošaji tačno se zrcale u rumunjskoj pučkoj pjesmi, koja predočuje slijevanje divlje strasti i tmurne malenkonijske pravoga Slavena sa ostrim i sjetilnim poimanjem Romana. Isto tako jasan izražaj imaju raznoliki elementi današnjeg rumunjskog naroda u njegovom jeziku. Ovaj mješavinski jezik sadrži u franceske, latinske i magjarske riječi svu silu bugarskih, srpskohrvatskih, ruskih, grčkih, turskih i arbanaskih tragova.

„Srbija se pokazala u ovoj krizi prekomjerno valjana, zanosna i istodobno umjesna.

Oslonjena na vjernoj savezici Crnoj Gori, nije se dala zastrašiti ni od prijetnja, ni od najrealnijih pogibelji.

Srbija je vidjela uvijek bistro, ona je slomila, ona je zaslužila da stupi u kolo velikih naroda“.

Ovako piše o Srbiji Gabriel Honotaux bivši ministar spoljašnjih djela Fruncuske i akademik.

Iz mjesta.

Radi blagdana Velike Gospe u tiskari se neće raditi, radi toga dođuci broj izlazi u subotu.

„Hrvatski Sokol“ u Šibeniku priređuje u nedjelju 10. kolovoza 1913. društveni izlet a Rogoznicu sa parobrodima „Nada“ i „Tomaseo“. Sudjelovat će izletu „Šibenska Glazba“. „Hrvatski Sokol“ ovom prigodom priređuje u Rogoznicu javnu vježbu.

Naš urednik osugjen je opet na tužbu c. k. Odvjetništva. Udarena mu je globa od 30 kruna ili 3 dana zatvora. Vidi se, odlučeno je da nas unište materijalno, te udaraju globu za globom svako malo dana.

Zadnjom globom g. D. Odvjetnik nije se zadovoljio te se je utekao višoj instanci, na kojoj će tražiti povišenje globe.

A, što ćete da komu rečemo!? Ostrigoše vunu, sad nek saderu i kožu. Ipak nek znadu, da do naše duše ničija ruka doseći neće.

Vrijeme gradi . . . vrijeme razgradjuje. Tako se po svoj Jugoslaviji pjeva.

Pripomoćnom povjerenstvu A. u Zadru stavljamo do znanja stvar, koja se može i mora ispraviti, a da nebude inače izgledala jednom nepodobštinom, koja bi morala doći pred parlamenat.

Sinovi našeg naroda uslijed dogagija na Balkanu pozvani su pod svoje zastave ima već nekoliko mjeseci. Oni svoju dužnost zdušno vrše i ako njihove obitelji trpe jake ekonomske štete. Da se te štete donekle ublaže, država je našla shodnim, da pomaže novčano obitelji pozvanika, što se i zbiva, ali ima iznimaka, gdje toga ne biva, a to je baš slučaj, o kom ćemo da se bavimo.

Ima osam mjeseci, da je Joso Karadjole Dujin pošao pod zastavu svoje 37 regimente kao pričuvnik. Ekonomno stanje njegovo je jako loše, ko što je svakome poznato u ovom gradu. Kod kuće mu ostalo žena sa dvoje dječice. Po primjeru drugih i ona je učinila molbu na p. povjerenstvo, da joj se udijeli potpora kao i drugima. Nu, na molbu ne dobi odgovora. Upravila je preporučeno pismo da pospješi riješenje molbenice, al ni na to nedobi odgovora.

Na to je upravio molbu otac vojnikov, i njegova je bila odbivena. Otac je već star, od kakovih blizu 70 godina, slabog stanja, a žiloždera ovo zadnjih godina uništila je našeg težaka potpuno, te on može da nadje najviše od 5—10 hekt. vina. Ove pak godine slana pak krupa upropastila je težaka potpuno. Pri ovakim prilikama vojnikovoj obitelji se ne dava potpora, otcu se odbija, te on mora da sad hrani sebe stara, staru svoju ženu, nevjestu i dvoje nejačad. Starac mora još k tomu, da se zadužuje da obradi ono svoga siromaštva, kad mu sina nema, i da još pošalje i sinu koju paru u vojništvo. A gdje je plaćanje kamata na dug, učinjen za doba filoksere i obnavljanja vinograda. Dok je bio sin, moglo se prolaziti, jer bi sin dobivao nadnicama, a sad, kad je on u vojništvo, ko će hraniti stare roditelje, dvoje nejačadi i ženu? Tu nema druge, neg opet praviti novi dug za prehranu svih nevoljnika kroz ovo gladnih 8 mjeseci. Al, ko će dati novaca?

Mi mislimo, da nije intencija države da svoje podanike meće na ovake kušnje i da ih traži upropastiti baš onda, kad joj vjerno služe; tako isto mislimo, da nije bila intencija ni prip. povjerenstva, da ne dodje u pomoć onima, za koje se država bila unaprijed postarala.

Znamo, da su zapovjednici vojni držali predavanja momčadi, kako obitelj svakog vojnika mora dobiti naknadu i potporu, pa bio on i boljeg ekonomnog stanja, a zašto da ju ne dobije onaj, koji je ekonomno dosta loše položen, koji je kod kuće ostavio petero neoskrbljenih, među njima dvoje staraca a dvoje nejačadi?

Stavljamo do znanja ovo pr. povjerenstvu u Zadru, da popravi ovu pogrešku, koja, nepopravljeno, izgledala grdom nepodopštinom.

G. D.r Agaton Bego dobar prijatelj i drug svih nas u Šibeniku, odlazi u ponedjeljak u svoj rodni Spljet, kamo je za kaznu premješten disciplinarno.

Naš grad je u gospodarstvu Agatonu dobio jednu od boljih mladih sila u Dalmaciji, i on je u našem gradu stekao simpatije, kao rijetko ko do sada koliko radi svoje dobrote, toliko radi svog odličnog karaktera i spreme.

U rodni Spljet prate ga naše najljepše

želje, a ponajviše ona, da nam se opet vrati čio zdrav i slobodan da posveti svoj rad na narodnoj njivi, koja ima veoma malo hotnih i valjanih radnika.

Agatone, sretno i do vidjenja!

Kud će sad glavom g. poglavar?

„Hrv. Rieč“ ga neće, „Hrv. Misao“ ga neće. Nema mu druge neg k nama. Dakle: Ajde k nam, drž' se s nam, ajd! . . . — Mi jugoslaveni, on garibaldinac — uprav rodjeni za komitadžije u ovo doba rata na Balkanu i anarhije u gradu.

Garibaldinče — komito, mi te čekamo sa hljbom i soli, a oni onamo neharnici sa paprom. Dodji ti amo, golube naš!

50-godišnjica rada tipografa Vjekoslava Radina. Prigodom 50-godišnjice Vjekoslava Radina, biti će 7. i 8. rujna sa-stanak svih dalmatinskih tipografa u Zadru, kojom će mu zgodom prirediti svečanost i uručiti spomen-dar. Vjekoslav Radin rodio se u Zadru 21 lipnja 1851. U 12. godini, i to baš 13. ožujka 1863., počeo se baviti tipografskim zanatom, u kojem se je istakao kao inteligentan radnik. Veći dio svoga života proveo je u tiskari „Narodnog Lista“, iz koje je izstupio, kada vlastnik iste nije htio prihvatiti cienik tipografske organizacije. Čestitamo!

Sabiranje pučkih popjevaka. Ovih dara počeo je u našem kotaru sabirati pučke popjevke naš poznati domaći glazbenik maestro A. Dobronić. Živo preporučamo našem narodu, da mu u tom pogledu bude susretljiv.

Pasarete, koje se po gradu prodavaju kadikad su na stakla nečiste i neuporabive u sisaljka, na što upozoravamo prodavače istih, jer nam često stižu tužbe gradjana.

Izgubljena novčarka. Iz Skradina nam javljaju, da je putnik Grünvald iz Beča ostavio u restauraciji Buljana „Krka“ u Skradinu svoju putnu torbu, u kojoj se je nalazila novčarka sa K 570. Kad se putnik iza malo vremena povratio po svoju torbu u istoj više nije bilo novčarke ni novaca.

Putnik je stvar prijavio mjesnom oružništvu, a ovo državnom odvjetništvu u Šibeniku. —

Darovaše hrv. muz. društvu „Kolo“. da počaste uspomenu blagopokojne Drage Bakotić, Paško Rora K 4; Dane Baranović K 2. — Uprava najljepše zahvaljuje.

Stalni električni zubarski atelier u Šibeniku. Zubar *Miho Jerinić* otvara na dan sv. Roka (16 kolovoza) stalni električni zubarski atelier na zelenom trgu u sredini grada (kuća Ćeko, prvi kat) i primati će od 8—12 prije, a od 3—7 poslie podne. Preuzimlje sve zubarske radnje; putnike, koji se u Šibeniku nalaze sa parobrodom na prolazu prima namah. Da olakoti posjetiocima iz okolice troškove putovanja i dangubu vremena drži posebnu sobu, u kojoj mogu badava stanovati dok se kod njih dovrši preuzeta radnja. Za solidnu radnju daje pismenu višegodišnju garanciju. *Ciene pučke.*

Siromahe grada Šibenika, koji donesu od občine izdatu sviedočbu siromaštva prima nedjeljom od 7—9 prije podne badava.

Javna zahvala.

Svima onima koji su u prevelikoj žalosti koja me zadesi preranim gubitkom moje dobre i mile supruge

MARIJE-DRAGE

nastojali da mi izjavama saučešća, prisustvom zadnjim počastima njenoj uspomeni, ili odašiljanjem vijenaca, ublaže tugu koja mi se oko srca zavila — izjavljujem i ovim putem moju iskrenu zahvalnost.

Beograd, 20 Jula 1913.

Dr. Lujo Bakotić.

Širite „NAPREDNJAK“

Hrvati! Sjetite se potlačene Istre i družbe sv. Ćirila i Metoda!

RIJETKA PRIGODA!!!

U životu nikad više ovakove prigode
700 komada samo K. 4.20.

Jedan fino pozlaćeni sat s lancem što veoma dobro ide, i za koji se jamči tri godine; 1 pomodni ovratnik od svile za gospodu; 3 para najfinijih žepnih rubaca; 1 lijepi prsten za gospodu s imitiranim dragim kamenjem; 1 fini orientalni nakit za gospodje od perla; 1 par puceta od pravoga srebra sa imitiranim brilantom; 1 posve krasno žepno ogledalo za toaletu; 1 novčarka od kože; 1 veoma elegant. album s razglednicam, najljepša mjesta ovoga svijeta; 3 šaljiva predmeta koja prouzrokuju veselje kod starih i mladih; 20 predmeta za dopisivanje i osim toga još 500 neophodno potrebitih stvari za kuću. Sve skupa sa satom koji sam toliko stoji zapada samo **4.20.** Šalje se sa pouzrećem ili ako se novci unaprijed pošalju preko

Wiener - Central - Versaudhaus
P. LUST KRAKOV.

NB. Ako se naruči 2 omota to se onda ujedno s ovim šalje brijačka britva. Što nije po volji uzimlje se natrag ujedno s novcem povraća. 2-10

Čast mi je javiti p. n. cijenjenom općinstvu, da sam otvorio u „Širokoj Ulici“, u prizemlju kuće R. Vlahov, svoju moderno uređenu

SLASTIČARNICU

opskrbljenu najbiranijim slatkišima, kao što inim predmetima, koji u slastičarnu spadaju: Izragujem na potpuno zadovoljstvo sve vrsti slatkiša prigodom ženidbe, krštenja i t. d.

Preporučam za mnogobrojni posjet i bilježim se 19 **Stevo Mandić.**

„Kaloper“

Smotra za njegu zuba, usta, kože, vlasi itd.

Izdava i uređuje zubar Miho Jerinić. Godišnja cijena K 1.20. — Pojedini broj 20 para; zastarjeli para 40.

Tko želi dobiti jedan broj na ogled neka se sa dopisnicom obrati na upravu smotre „Kaloper“ — Šibenik. 1-52

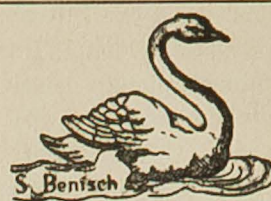
PUČKA TISKARA

D. V. Iljadica i drugovi
ŠIBENIK

Preporuča se za sve u
tiskarsku struku zasjeca-

juće radnje,

Cijene umjerene.

NAJBOLJI ČESKI
PROIZVOD

JEFTINE PERINE

1 kg. smedje dobre, uglađjene po 2 K., bolje po 2.40; prve vrsti pola bijele K. 1.80, bijele K. 4; bijele pahuljaste K. 5.40; 1 kg. vrlo fine, bijele kao snijeg, uglađjene od K. 6.40 i K. 8; pahuljica smedjih od K. 6 i 7; bijele, fine K. 10; najfinije pahuljaste sa prsiju 12 K. Ako se naruči 5 kg. šalje se franko.

Gotove postelje od crvenog, modrog bijelog ili žutog naukinga, jedna peča 180 cm. duga, 120 cm. široka za dva jastuka svaki 80 cm. dug, 60 cm. širok, napunjena sa novim, smedjim trajnim pahuljastim perinama K. 16, na pola pahuljastih K. 24: pojedine peče K. 10, 13, 14 i 16. Jastuka K. 3, 3.50 i 4. Peča 200 cm. dugih 140 širokih K. 13, 14.70, 17.80, 21. Jastuka 90 cm. dugih 70 cm. širokih K. 4.50, 5.20, 5.70. Podpeče jakoga gradla 180 cm. dugih, 116 cm. širokih K. 12.80, 14.80.

Šalje se poduzećem počam od K. 12 franko. Izmjene su dozvoljene. — Za neodgovarajuće vraća se novac.

Potpune cijene besplatno i franko 2-50

S. BENISCH u Deschenitzu, br. 951 — Česka.

PUČKA ŠTEDIONICA

U ŠIBENIKU

sa K 600.000 - jamčevne glavnice.

Prima novao od članova. Najmanji je ulog K 0:50 sedmično, koji traje 4 godine do uplaćene svote od K 104:—, što predstavlja jednu dionicu.

Prima novoe na štednju od K 5:— unapred, te ga ukamaćuje sa 4¹/₂-5% plaćajući sama rentni porez.

Prima novoe u tek. računu, a vrši najtočnije sve naloge vlasnika istih.

Izdaje (samo zajmove članovima) na mjenice, obveznice, uknjižbu i u tek. računu. 14

PIO TERZANOVIĆ

Šibenik

Velika zaliha za ljetnu sezonu

MUŠKIH ODIJELA

Najmodernijeg kroja uz vrlo

umjerene cijene 28-52

NE BOJI SE UTAKMICE.

OBJAVA

Čast mi je staviti do znanja mojim štovanim mušterijama i cijenjenom općinstvu da sam moj „Hotel Krka“ premjestio na njegovo staro mjesto, to jest gdje se je u zadnje vrijeme nalazio „Hotel Velebit“ koji sada prestaje.

Preporuča se naklonosti starih prijatelja i cijenjenog općinstva, koji će u „Hotelu Krka“ naći sve najmodernije konforte.

Sa veleštovnjem
FRANE CRLJENKO

Preuzima
novčane uloge

te ih ukamaćuje sa

4¹/₂ | 0 | 0 - 4³/₄ | 0 | 0

na uložne knjižice.

Dionička glavica i pričuvne zaklade preko
105 milijuna

Živnostenská

Brzovani naslov:
„Živenstenská“

22-52

Središnjica u PRAGU,
utemeljena god. 1868.

Banka Podružnica u Trstu

VIA NUOVA N.o 29.

Pričuvne zaklade
25 milijuna

Telefon:

N. 2157 — 1078

Uloge u

TEKUĆEM

računu

ukamaćuje prema

sporazumu.

IZVRŠUJE SVE BANKOVNE POSLOVE.

JADRANSKA BANKA — Podružnica Šibenik

Potpunoma uplaćena glavica K 8,000.000 — Pričuve K 700.000 — Središnjica: TRST.
Podružnice: Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Spljet, Zadar.

Preporuča se za sve bankovne transakcije.

Bavi se eskomptom, kupnjom i prodajom deviza, valuta, kupona i vrijednosnih papira itd., daje predumove na zaloge, te jamčevine uz garanciju, prima burzovne naloge. — Otvara čekovne račune, prima uložke na knjižice. — Preuzima na unovčenje mjenice, dokumente kao i ine tražbine na:

Austro-Ugarsku, Bosnu i Hercegovinu, Albaniju, Bugarsku, Crnu Goru, Grčku, Rumunjsku Srbiju, Tursku itd.

28-52

Brzovani naslov: **JADRANSKA — Šibenik.**